



Boombeschadigingen tijdens klepelmaaien: incident of hot item?

Boze bewoner in Súdwest-Fryslân hekelt maaibeleid en zoekt de pers op

Dertig beschadigde bomen na acht kilometer klepelmaaien. De schoonheidsprijs verdient het niet, daar is iedereen het over eens. Bewoner en fanatieke natuurliefhebber Peter Kerkstra ergert zich er zo aan, dat hij foto's maakte en de publiciteit zocht. Wat is er precies aan de hand in het prachtige Friese plaatsje Hemelum? En is dit een op zichzelf staand incident of staat dit ergens model voor?

Auteur: Peter Voskuil

'Waar maak je je druk om?' zeggen dorpsgenoten tegen hem. Maar Peter Kerkstra kan niet anders, zegt hij. 'Ik ben iemand die kleur durft te bekennen waar anderen denken: laat maar.' Aan klepelmaaien op zich heeft hij al een ingebakken afkeer. Alles wat zo'n maaier aan natuur tegenkomt, wordt weggeslagen. Bloemetjes, bijtjes, betonpaaltjes die eigenlijk horen te blijven staan, alles.

Vandalisme

Dat het weggeslagen gras vervolgens niet wordt opgeruimd, maar blijft liggen rotten, stuit hem eveneens tegen de borst. Kerkstra: 'Je weet dan wat er voor in de plaats komt: onkruid en brandnetels.' En als er dan ook nog iemand komt die over een afstand van acht kilometer dertig bomen beschadigt, met inkepingen en weggeslagen stukken schors, dan komt hij helemaal in actie.

Ruim twee jaar houdt Kerkstra zich nu al bezig met het maaibeleid langs het Morrapad, een toeristische fiets- en wandelroute tussen de pittoreske Friese plaatjes Koudum en Hemelum. 'Klepelen is de goedkoopste manier van maaien. Ik snap niet waarom dat zo dicht langs de bomen moet. Dat je een keer per ongeluk een boom raakt, oké; maar dit slaat nergens op. Ik begrijp ook niet waarom de



4 min. leestijd

strook die weggemaaid wordt zo groot moet zijn. Eén in plaats van twee meter is ruim genoeg.'

Schoonheidsprijs

Tot twee keer toe kreeg Kerkstra van de gemeente als antwoord op zijn mailtjes dat dit de schoonheidsprijs niet verdient en dat de aannemer erop aangesproken zal worden. De aannemer biedt de tweede keer aan de beschadigingen in te smeren met een beschermingsmiddel, maar de gemeente slaat dit aanbod af, omdat zij geen goede ervaringen heeft met dergelijke middelen. Bomenexpert Jan-Bouke Sijtsma van het kenniscentrum voor bomen KCB geeft ambtenaar Koornstra daarin gelijk. 'Je moet er met beschermingsmiddelen direct bij zijn, anders heeft het geen effect meer. Het beste is om de beschadigde plek meteen in folie te wikkelen. Wat je wel kunt doen, is het in de gaten houden en zo gauw je rupsen ziet, die weghalen.' Of de bomen het loodje zullen leggen door de inkepingen en de weggeslagen stukken boomschors, is moeilijk te voorspellen. De meeste bomen herstellen volgens Sijtsma inderdaad, maar hij wijst erop dat in het gebied in kwestie momenteel wel een verhoogde infectiedruk heerst.

Tot nu toe hebben zijn acties overigens allerminst tot verbetering geleid, vertelt Kerkstra. 'Dan ga je er een volgende keer extra op letten en constateer je dat er nog veel meer bomen beschadigd zijn. Dit is niet normaal meer, denk je dan. Ik ben een

natuurmens; natuur is kostbaar en het is aan ons daar verantwoord mee om te gaan. Het herstelt zich wel weer, krijg je dan bij de gemeente te horen. Ik vind ook: als je een klus uitbesteedt voor een bepaalde prijs, hoor je ook te controleren of het wel goed gebeurt. Daar is hier dus geen sprake van. Maar grote organisaties hebben altijd een weerwoord; als burger sta je alleen.'

Naast het mailtje dat hij naar de gemeente stuurde, belde hij de tweede keer dat hij schade constateerde ook met de aannemer, die overigens door alle partijen (de gemeente, Kerkstra) zorgvuldig buiten de discussie wordt gehouden. 'Die aannemer heeft zijn excuus gemaakt en ik wil zijn bedrijf niet beschadigen in de media', zegt Kerkstra, wanneer hem naar de naam van de aannemer wordt gevraagd.

Aangifte

Verder dient Kerkstra ook een klacht in bij natuurorganisatie Flora en Fauna. Die laat hem in een reactie weten niet over bomen te gaan. En Kerkstra doet aangifte bij de politie van beschadiging van bomen. Omdat die bomen niet van hemzelf zijn, weigert de politie de aangifte op te nemen. 'Ik voel me niet serieus genomen als bewoner', zegt Kerkstra.

Jelle Koornstra, verantwoordelijk ambtenaar bij Súdwest-Fryslân, laat in een reactie weten dat het maaibeleid in Hemelum niet is veranderd de laat-

ACTUEEL

ste jaren. Hij is wel in gesprek met de aannemer over de gang van zaken. Zijn indruk is dat er geen sprake is van nonchalance of kwade opzet. 'Er is eerder iemand bezig geweest die het te goed heeft willen doen', aldus Koornstra, die volgens eigen zeggen niets liever zou willen dan bermen als die langs het Morrapad zo ecologisch mogelijk beheren. 'Maar daar is helaas niet genoeg geld



Jan-Bouke Sijtsma



Peter Kerkstra



WAT VINDEN WE VAN DEZE KWESTIE?

Jan-Bouke Sijtsma (Boom KCB): ‘Op zich is het al redelijk uniek burger dat een burger zich hier druk over maakt. Als mensen zich druk maken over bomen, hebben ze er vaak last van. Dan willen ze ze juist kwijt.’

Jelle Koornstra (verantwoordelijk ambtenaar Súdwest-Fryslân): ‘Je probeert het beleid uit te leggen, maar je overtuigt niet altijd alle mensen. (...) Je hoort mij daarover niet zeuren. Het hoort bij het werk en dit soort protesten houdt je wel scherp.’

Ook reageren? Stuur een e-mail naar project@nwst.nl

voor. Wat niet wegneemt dat we er wel rekening mee houden, bijvoorbeeld in het broedseizoen.’ Volgens Sijtsma kunnen boompalen helpen de bomen te beschermen tegen te dichtbij komende maaimachines.

Sijtsma heeft geen zicht op de omvang van het probleem van maaischade aan bomen. Hij weet dat maaiwerk door alle bezuinigingen steeds goedkoper wordt weggezet in de markt. ‘Misschien zal het aantal schades door de bezuinigingen wat toenemen, maar dat zal per gemeente verschillen.’ In veel onderhoudscontracten staan clausules waarin vooraf al afspraken worden gemaakt over boombeschadigingen, soms met afgesproken boetebedragen.

Vaak ontstaat schade door onwetendheid, omdat de bestuurder van de maaimachine onvoldoende ervaren heeft of omdat het aan kennisniveau ontbreekt. Sijtsma kent uit de praktijk gevallen waarin beschadigingen juist ontstonden uit de drang om heel nauwkeurig te werken, in plaats van ruim om de boom heen te gaan en de bosmaaier of -trimmer zijn werk te laten doen.

Afwegingen

In iedere gemeente heb je fanatieke burgers die ambtenaren scherp in de gaten houden. Koornstra heeft wat dat betreft meerdere Kerkstra’s rondlopen in zijn gemeente. *It’s all part of the job*, vindt hij. Het is goed dat zulke mensen er zijn, want die houden je scherp. ‘Je probeert het beleid uit te

‘Dat je een keer per ongeluk een boom raakt, **oké, maar dit slaat nergens op**’

leggen, maar je overtuigt niet altijd alle mensen. Als ambtenaar heb je te maken met het algemeen belang, terwijl zij alleen het belang blijven zien waarvoor zij op de bres staan.’

De belangen die Koornstra in dit geval tegen elkaar moet afwegen, zijn vaak tegengesteld. Zo is de berm er ook om de weg en de weggebruikers te beschermen. Niet bij bomen maaien is een alternatief, maar levert soms weer klachten op van andere bewoners die dat niet netjes vinden. Agrariërs zijn juist weer voorstander van maaien, omdat ze geen zaden en onkruid in hun naastgelegen land willen. Alles bij elkaar worden dan afwegingen gemaakt. Kosten, veiligheid, andere belangen.

‘De ecologische meerwaarde van het heel duur maaien van bermen is vaak niet zo groot.’ Koornstra zegt via Dorpsbelangen Hemelum in gesprek te blijven met Kerkstra.

Kerkstra zelf ondertussen wacht met spanning de volgende maaibeurt af. ‘Ik denk dat ze in wwseptember nog een keer komen, dit jaar.’



Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6119